

LEHDISTÖTIEDOTE nro 105/26

Luxemburgissa 16.7.2026

Unionin tuomioistuimen tuomio asiassa C-280/25 | [Lin II] ¹

Euroopan unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien törkeiden petosten torjunta: unionin tuomioistuin selittää, miksi Lin-tuomiossa² ei jätetty ottamatta huomioon rikosoikeudellista laillisuusperiaatetta³ eikä kansallista perusoikeuksien suojan standardia, joka kieltää tuomaria yhdistelemästä erilaisia säännöstöjä vanhenemisajan määrittämiseksi kyseisellä alalla⁴

Tässä yhteydessä unionin tuomioistuin täsmentää myös, mitä unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvalla "törkeällä" petoksella tarkoitetaan

24.7.2023 annettu Lin-tuomio koski useita Romanian kansalaisia, jotka oli tuomittu vankeusrangaistuksiin veropetoksesta. Kyseiset henkilöt olivat riitauttaneet tuomionsa sillä perusteella, että lievemmän rikoslain (lex mitior) taannehtivaa soveltamista koskevan kansallisen suojastandardin nojalla heidän rikosoikeudellinen vastuunsa oli vanhentunut.⁵ Mainitut Romanian kansalaiset tukeutuivat yhtäältä kahteen Romanian perustuslakituomioistuimen tuomioon, jotka oli annettu 2018 ja 2022. Näillä ratkaisuilla oli kumottu kansallinen säännös,⁶ joka koski rikosoikeudellisen vanhentumisaajan keskeyttämisen perusteita,⁷ minkä seurauksena romanialaisessa lainsäädännössä ei ollut lähes neljän vuoden ajan mitään perusteita tämän määräajan keskeyttämiselle. Mainitut kansalaiset tukeutuivat toisaalta Romanian ylimmän tuomioistuimen (Înalta Curte de Casație și Justiție, jäljempänä HCCJ) vuonna 2022 antamaan ratkaisuun, jossa todettiin, että kyseistä vanhentumisaajan keskeyttämisen puuttumista sovellettiin myös rikoksiin, jotka oli tehty vuoden 2014 (jolloin perustuslain vastainen säännös annettiin) ja vuoden 2018 (jolloin ensimmäinen perustuslakituomioistuimen tuomio annettiin) välillä, lievemmän rikoslain taannehtivan soveltamisen periaatteen nojalla.⁸ Unionin tuomioistuimelta oli tiedusteltu, miten kyseiset romanialaisten tuomioistuinten antamat eri tuomiot sopivat yhteen unionin oikeuden kanssa ja erityisesti sellaisten säännösten kanssa, joilla pyritään tehokkaasti torjumaan unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvia petoksia. Lin-tuomiossa tuomioistuin muistutti, että jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että kansallisessa lainsäädännössä säädetyt vanhentumissäännöt mahdollistavat Euroopan unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten tehokkaan torjunnan, jotta vältetään tällaisten rikosten rankaisemattomuuden systeeminen riski. Tämän vuoksi tuomioistuin katsoi, että romanialaisten tuomioistuinten ei ole sovellettava kansallista lex mitior -suojanormia sellaisena kuin se oli vahvistettu HCCJ:n vuonna 2022 antamassa ratkaisussa. Sen sijaan se totesi, että Romanian perustuslakituomioistuimen vuosina 2018 ja 2022 antamat tuomiot olivat unionin oikeuden mukaisia, koska niillä toteutettiin rikosoikeudellista laillisuusperiaatetta ja synnytettiin järjestelmätason rankaisemattomuuden riski, joka oli vähäisempi kuin mihin HCCJ:n vuonna 2022 antamassa päätöksessä vahvistetun lex mitior -suojan kansallisen standardin soveltaminen johti. Lin-tuomion jälkeen HCCJ katsoi kuitenkin vuonna 2024, että romanialaiset tuomioistuimet eivät voineet jättää sen vuonna 2022 antamaa ratkaisua soveltamatta rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen ja lex tertia -kiellon periaatteita loukkaamatta. Tänään antamassaan Lin II -tuomiossa tuomioistuin toteaa, että HCCJ:n lähestymistapa ei ole unionin oikeuden mukainen.

Lin II -asiassa kahden yhtiön toimitusjohtaja laati fiktiivisiä verolaskuja, jotta kolmas yhtiö voisi pienentää veropohjaansa. Romanian valtion budjetille aiheutuneen vahingon määrä oli 268 536 Romanian leuta (RON) (noin 59 304 euroa), kun taas kierretyn arvonlisäveron määrä oli 163 656 leuta (noin 36 142 euroa), mikä loukkasi unionin taloudellisia etuja.

Veropetoksen avunannosta syytetty johtaja vältti kuitenkin tuomion. Hänen rikosoikeudellisen vastuunsa vanhentumisaika todettiin nimittäin päättyneeksi ensimmäisessä oikeusasteessa, ja Oradean (Romania) ylioikeus vahvisti tämän 21.3.2024. Oradean hovioikeuden syyttäjävirsto riitautti 9.4.2024 tämän viimeisimmän tuomion HCCJ:ssä katsoen, että muutoksenhakutuomioistuin oli virheellisesti päättänyt rikosoikeudellisen menettelyn soveltaen *lex mitior* -periaatetta koskevaa kansallista suojastandardia, sellaisena kuin se oli vahvistettu HCCJ:n vuonna 2022 antamassa ratkaisussa, ja siten ottamatta huomioon unionin tuomioistuimen Lin-asiassa antamaa tuomiota. Koska HCCJ:llä oli epäilyksiä siitä, miten romanialaiset tuomioistuimet soveltavat Lin-tuomiota, se esitti unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyyntö. Se tiedustele unionin tuomioistuimelta myös törkeän petoksen käsitteen tulkintaa unionin oikeudessa.

Tänään antamassaan tuomiossa, joka on jatkoa Lin-tuomiolle, unionin tuomioistuin ensinnäkin **täsmentää unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvan ”törkeän” petoksen käsitettä**. Se katsoo näin ollen, että kun missään kansallisessa säännöksessä ei ole vahvistettu raja-arvoa, jonka ylittyessä unionin taloudellisia etuja vahingoittavaa petosta on pidettävä ”törkeänä”, petos on automaattisesti luokiteltava ”törkeäksi” taloudellisten etujen suojaamista koskevan yleissopimuksen⁹ merkityksessä heti, kun sen kokonaissumma ylittää 50 000 euroa, riippumatta siitä, onko unionin budjetille tosiasiallisesti aiheutunut vahinko tätä kynnyksarvoa pienempi vai ei.

Toiseksi unionin tuomioistuin korostaa, että **se ei ole Lin-tuomiossa mitenkään katsonut, että lievemmän rikoslain soveltamista koskeva kansallinen suojastandardi, josta säädetään Romanian oikeudessa ja joka ylittää tällä alalla Euroopan unionin perusoikeuskirjan 49 artiklassa määrättyjen takeiden rajat, olisi lähtökohtaisesti ristiriidassa unionin oikeuden kanssa. Unionin tuomioistuin on nimittäin tyytynyt toteamaan, että unionin oikeus on esteenä sille, että romanialaiset tuomioistuimet soveltavat kyseistä kansallista suojastandardia, sellaisena kuin se on vahvistettu HCCJ:n vuoden 2022 ratkaisussa, tapauksiin, joissa on kyse unionin taloudellisia etuja vahingoittavista törkeistä petoksista. Tämä perusteltiin sillä, että tällainen soveltaminen lisää huomattavasti rankaisemattomuuden systeemistä riskiä**, mikä johtuu jo perustuslakituomioistuimen vuosien 2018 ja 2022 tuomioista, joiden seurauksena rikosoikeudellisten vanhentumisaikojen keskeyttämiselle ei ole ollut mitään perusteita lähes neljän vuoden ajan.

Kolmanneksi unionin tuomioistuin toteaa, että **Lin-tuomiossa valittu ratkaisu ei velvoita romanialaisia tuomioistuimia yhdistämään useita peräkkäisiä säännöstöjä** luodakseen oikeuskäytännön avulla järjestelmän rikosoikeudellisen vastuun vanhentumisaikaa koskevan laskentatavan määrittämiseksi. Lin-tuomio ei näin ollen velvoita näitä tuomioistuimia jättämään huomiotta kansallista suojanormia, joka koskee *lex tertian* soveltamisen kieltämistä.

Neljänneksi unionin tuomioistuin korostaa, että tuomiossa Lin omaksuttu ratkaisu **ei myöskään loukkaa rikosoikeudellista laillisuusperiaatetta, sellaisena kuin se on vahvistettu perusoikeuskirjan 49 artiklassa ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen 7 artiklassa**. Itse asiassa kyseisessä tuomiossa romanialaisille tuomioistuimille asetettu kielto soveltaa HCCJ:n vuonna 2022 antamaa ratkaisua on jatkoa tuomioistuimen vakiintuneelle oikeuskäytännölle ja oli siten ennakoitavissa. Lisäksi tuomioistuin korostaa, että se totesi itse Lin-tuomiossaan, että kyseinen vuoden 2022 ratkaisu aiheutti systeemisen riskin rankaisemattomuudesta unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien törkeiden petosten osalta. Tässä asiassa ei siis voida tunnistaa minkäänlaista epävarmuutta, sillä romanialaiset tuomioistuimet ovat Lin-tuomion mukaisesti velvollisia pitämään tällaista riskiä itsestään selvänä.

Unionin tuomioistuin täsmentää viidenneksi, että kun otetaan huomioon se merkitys, joka **oikeusvoiman periaatteella on unionin oikeudessa**, kyseinen oikeus ei velvoita kyseenalaistamaan oikeusvoimaisia ratkaisuja, joissa on HCCJ:n vuoden 2022 ratkaisua soveltaen katsottu, että rikosoikeudellista vastuuta koskeva vanhentumisaika unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien törkeiden petosten osalta on umpeutunut. Ratkaisua, joka on kassaatiovalituksen kohteena, ei kuitenkaan lähtökohtaisesti voida pitää oikeusvoimaisena ratkaisuna.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntömenettely tarjoaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden esittää käsiteltävänä olevassa asiassa unionin tuomioistuimelle kysymyksiä unionin oikeuden tulkinnasta tai unionin toimen pätevydestä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa oikeusriitaa. Kansallisen tuomioistuimen tulee ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo samalla tavoin muita kansallisia tuomioistuimia, joiden käsiteltäväksi saatetaan samankaltaisia kysymyksiä.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido unionin tuomioistuinta. Tuomion [koko teksti ja siitä mahdollisesti laadittu tiivistelmä](#) julkaistaan CURIA-sivustolla tuomion julistamispäivänä. Lisätietoja: Jarosław Zasada ☎ +352 4303 2793. Kuvia tuomion julistamistilaisuudesta on saatavilla [Europe by Satellite](#) -sivustolla. ☎ +32 2 296 4106.

Pysykää kuulolla!

¹ Tämän tuomion nimi on kuvitteellinen nimi. Se ei vastaa minkään asianosaisen todellista nimeä.

² Unionin tuomioistuimen tuomio 24.7.2023, Lin, [C-107/23 PPU](#) (ks. myös lehdistötiedote nro [129/23](#)).

³ Euroopan ihmisoikeussopimuksen 7 artikla, jonka otsikko on ”Ei rangaistusta ilman lakia”, perustuu rikosoikeudellisen taannehtivuuskiellon periaatteelle. Siinä määrätään, että ketään ei ole pidettävä syypäänä rikokseen sellaisen teon tai laiminlyönnin perusteella, joka ei ollut tekohetkellä kansallisen lainsäädännön tai kansainvälisen oikeuden mukaan rikos. Rikoksen tekohetkellä sovellettavissa ollutta rangaistusta ankarampaa rangaistusta ei saa määrätä. Kyseisellä määräyksellä suojellaan yksilöitä mielivaltaisilta syytetoimilta ja sitä on pidettävä yhtenä oikeusvaltion peruskivistä.

⁴ Tämä perustuslaillinen periaate merkitsee muun muassa sitä, että romanialaisia tuomioistuinta kielletään soveltamasta osittain peräkkäisiä rikosoikeudellisia säännöstöjä yhdistelemällä niiden eräitä säännöksiä, mukaan lukien säännöksiä, jotka koskevat rikosoikeudellisen vastuun vanhentumisaikaa. Lex mitior -periaate, sellaisena kuin Romanian perustuslakituomioistuin on sitä tulkinnut, merkitsee peräkkäisten oikeudellisten järjestelmien tapauksessa sitä, että on valittava ja sovellettava lakia, joka kokonaisuutena takaa sen, että syytetoimien kohteena oleva henkilö hyötyy edullisemmasta tilanteesta, ilman, että kuitenkaan olisi sallittua yhdistellä peräkkäisten lakien edullisia säännöksiä ja luoda oikeuskäytännön kautta hybridijärjestelmä (lex tertia).

⁵ Mekanismi, jonka mukaan ajan kulumisen poistaa mahdollisuuden syytteen nostamiseen. Jos toisin sanoen viranomaiset eivät ole ryhtyneet syytetoimenpiteisiin tietyssä määräajassa, ne menettävät lopullisesti oikeuden tehdä näin.

⁶ Perustuslainvastaisuus koski vuoden 2009 rikoslain 155 §:n 1 momenttia, koska kyseisen säännöksen osalta loukattiin rikoslain selkeyden ja ennakoitavuuden periaatetta sallimalla se, että prosessitoimilla keskeytetään rikosoikeudellisen vastuun vanhentumisaika siinäkin tapauksessa, ettei kyseisistä toimista ilmoiteta rikoksesta epäillylle tai syytetylle.

⁷ Eli prosessitoimia tai tuomioita, jotka keskeyttävät rikosoikeudellisen vanhentumisajan kulumisen.

⁸ HCCJ:n ratkaisu nro 67/2022.

⁹ Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamista koskeva yleissopimus, joka on allekirjoitettu Brysselissä 26.7.1995.